

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ : ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ : ΣΟΦΙΑ ΧΑΤΖΗΔΗΜΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ : ΤΜΗΜΑ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΚΙΝΔΥΝΟΥ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΣΕΩΝ – Δ/ΝΣΗ ΨΥΧΙΚΗΣ
ΥΓΙΕΙΑΣ
ΘΕΣΗ/ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ : ΠΡΟΙΣΤΑΜΕΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ – ΠΕ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ
ΤΗΛΕΦΩΝΟ : 2132161786
E-MAIL : Exartiseis@moh.gov.gr

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:

«Προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3^{ης} Απριλίου 2014 για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την κατασκευή, την παρουσίαση και την πώληση προϊόντων καπνού και συναφών προϊόντων και την κατάργηση της οδηγίας 2001/37/ΕΚ (αριθμ. L 127/1 της 29.4.2014), όπως το παράρτημα II της Οδηγίας αυτής τροποποιήθηκε με την κατ'εξουσιοδότηση εκδοθείσα Οδηγία 2014/109/ΕΕ της Επιτροπής της 10^{ης} Οκτωβρίου 2014 για την τροποποίηση του παραρτήματος II της οδηγίας 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με τη θέσπιση της βιβλιοθήκης των εικονογραφικών προειδοποιήσεων που πρέπει να χρησιμοποιούνται για τα προϊόντα καπνού καθώς και άλλες συναφείς διατάξεις»

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ :

Σκοπός του σχεδίου νόμου αποτελεί η προσαρμογή της Ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3^{ης} Απριλίου 2014 για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την κατασκευή, την παρουσίαση και την πώληση προϊόντων καπνού και συναφών προϊόντων και την κατάργηση της οδηγίας 2001/37/ΕΚ (αριθμ. L 127/1 της 29.4.2014), όπως το παράρτημα II της Οδηγίας αυτής τροποποιήθηκε με την κατ'εξουσιοδότηση εκδοθείσα Οδηγία 2014/109/ΕΕ της Επιτροπής της 10^{ης} Οκτωβρίου 2014 για την τροποποίηση του παραρτήματος II της οδηγίας 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με τη θέσπιση της βιβλιοθήκης των εικονογραφικών προειδοποιήσεων που πρέπει να χρησιμοποιούνται για τα προϊόντα καπνού καθώς και άλλες συναφείς διατάξεις

Μέσω αυτών θα διευκολυνθεί η εσωτερική λειτουργία της αγοράς αυτών των προϊόντων και θα εξασφαλιστεί ένα υψηλό επίπεδο προστασίας της ανθρώπινης υγείας, ιδίως για τους νέους καθώς και θα τηρηθούν οι υποχρεώσεις της χώρας κατά τη σύμβαση-πλαίσιο του ΠΟΥ για τον έλεγχο του καπνού («ΣΠΕΚ»). Η θέσπιση άλλων συναφών διατάξεων αναφορικά με τα σημεία πώλησης και τη χρήση αυτών των προϊόντων οδηγεί σε ενότητα του εσωτερικού δικαίου και σε μείωση της προώθησης της κατανάλωσης καπνού.

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΤΥΧΟΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Περιλαμβάνονται διατάξεις για :

- 1.πώληση προϊόντων καπνού, νέων προϊόντων καπνού, ηλεκτρονικού τσιγάρου και περιεκτών επαναπλήρωσης καθώς και φυτικών προϊόντων για κάπνισμα
- 2.διαφήμιση των ως άνω προϊόντων καθώς και
- 3.χρήση/κατανάλωση των ως άνω προϊόντων.

A. : ΚΥΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

1.Αναγκαιότητα

1.1. Περιγραφή του προβλήματος (οικονομικό, κοινωνικό ή άλλο) το οποίο καθιστά αναγκαία την προώθησης και ψήφιση της αξιολογούμενης ρύθμισης

Οι διεθνείς επιστημονικές εξελίξεις στο χώρο της αγοράς καθώς και κυρίως στο επίπεδο της προστασίας της δημόσιας υγείας οδηγούν στην αναγκαιότητα ουσιαστικών αλλαγών στην νομοθετική πρωτοβουλία για τα προϊόντα καπνού και άλλα συναφή προϊόντα. Έχουν διαπιστωθεί προσφάτως κίνδυνοι για την υγεία από τη χρήση/κατανάλωση προϊόντων καπνού, νέων προϊόντων καπνού, ηλεκτρονικού τσιγάρου και φυτικών προϊόντων για κάπνισμα. Τα προϊόντα καπνού δεν είναι συνήθη εμπορεύματα και λόγω των ιδιαίτερα επιβλαβών συνεπειών του καπνού στην ανθρώπινη υγεία, η προστασία της υγείας θα πρέπει να έχει υψηλή προτεραιότητα, ιδίως για τη μείωση του επιπολασμού του καπνίσματος μεταξύ των νέων.

Είναι αναγκαία η ανάληψη περαιτέρω δράσης όχι μόνο για την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς αλλά κυρίως για την αντιμετώπιση των ως άνω κινδύνων για την υγεία.

1.2. Αναφορά στους στόχους που επιδιώκει η αξιολογούμενη ρύθμιση, συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον τυχόν ποσοτικοποιημένα και ποιοτικά στοιχεία των επιδιωκόμενων στόχων και αποτελεσμάτων.

Οι συνέπειες της αντιμετώπισης των κινδύνων για την υγεία από την ανεξέλεγκτη κυκλοφορία των προϊόντων καπνού, των νέων προϊόντων καπνού, του ηλεκτρονικού τσιγάρου και των φυτικών προϊόντων για κάπνισμα και χρήση αυτών συνάδουν με υψηλότερο επίπεδο ψυχοκοινωνικής υγείας όχι μόνο του χρήστη αλλά και του στενού και ευρύτερου κοινωνικού περιβάλλοντος του. Επιπροσθέτως, η χρήση του ανθρώπου ως πειραματόζωου για την εξακρίβωση των τυχόν βλαβερών συνεπειών από τη χρήση- κατανάλωση όλων αυτών των προϊόντων είναι ανεπίτρεπτη.

Επιπροσθέτως, η διατήρηση της υφιστάμενης κατάστασης έχει καταστρεπτικές συνέπειες για την υγεία των ανθρώπων. Σημειώνεται ότι είναι δέσμευση και υποχρέωση της χώρας μας η προσαρμογή της εν λόγω οδηγίας στο εθνικό δίκαιο.

1.3. Αναλυτική αναφορά στις κοινωνικές και οικονομικές ομάδες που επηρεάζει άμεσα και αυτές που επηρεάζει έμμεσα η αξιολογούμενη ρύθμιση και προσδιορισμός του λόγου επιρροής.

Από την προτεινόμενη αξιολογούμενη ρύθμιση επηρεάζονται θετικά η εν γένει υγεία των καπνιστών καθώς και του συνολικού πληθυσμού της χώρας μας. Επιπροσθέτως, έχουν γίνει ενέργειες ώστε οι καπνοβιομηχανίες να έχουν τον απαραίτητο χρόνο να μεθοδεύσουν τις δικές τους δράσεις αναφορικά με την παραγωγή τους καθώς και συναντήσεις και με εκπροσώπους των εργαζομένων στις καπνοβιομηχανίες καθώς και με κατασκευαστές και εισαγωγείς νέων προϊόντων καπνού, ηλεκτρονικού τσιγάρου και περιεκτών επαναπλήρωσης.

Το Υπουργείο Υγείας έλαβε υπόψη τους τις προτάσεις όλων των ως άνω εμπλεκόμενων μερών και στην ρύθμιση του χρονικού διαστήματος που επιτρέπεται να κυκλοφορούν στην αγορά προϊόντα που δεν συνάδουν με τις διατάξεις του παρόντος σχεδίου νόμου.

Σημειώνεται ότι το παρόν σχέδιο νόμου δεν αντιτίθεται στην καλλιέργεια του καπνού, αλλά συνάδει με τη διατήρηση ενός υψηλού επιπέδου προστασίας της υγείας του πληθυσμού της χώρας.

2. Καταλληλότητα

2.1. Τυχόν αναφορά σε προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα και αναλυτική περιγραφή των επιτυχών και των προβληματικών σημείων των προσπαθειών αυτών.

Η αρ. Αριθ. Υ1/Γ.Π. οικ. 266 (ΦΕΚ Β' 8/13-1-2003) «Παραγωγή, παρουσίαση και πώληση προϊόντων καπνού σε συμμόρφωση προς την οδηγία 2001/37/EK (EEL 194/18.7.2001) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου» όπως ισχύει, θέσπισε κανόνες για τα προϊόντα καπνού, όπως αυτά ορίζονται στη δεδομένη χρονική στιγμή της έκδοσης της. Προκειμένου όμως, να αποτυπωθούν οι σχετικές επιστημονικές εξελίξεις, οι εξελίξεις στην αγορά και οι διεθνείς εξελίξεις χρειάζονται ουσιαστικές αλλαγές στην εν λόγω κοινή υπουργική απόφαση και απαιτείται να καταργηθεί και να αντικατασταθεί από νέα νομοθετική ρύθμιση με βάση νέα οδηγία του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και Συμβουλίου, ήτοι την Οδηγία 2014/40/ΕΕ, η οποία ενσωματώνεται με το παρόν σχέδιο νόμου.

Σημειώνεται ότι η χώρα μας ως συμβαλλόμενο μέλος στην Σύμβαση-Πλαίσιο του Π.Ο.Υ. για τον έλεγχο του καπνού, μέσω της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος σχεδίου νόμου, θα τηρήσει πολλές από τις υποχρεώσεις της που απορρέουν από αυτή την Σύμβαση.

2.2 Αναλυτική απαρίθμηση των διαταγμάτων και των κανονιστικών πράξεων που πρέπει να εκδοθούν, προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση και περιγραφή για κάθε μία από αυτές τυχόν θέματα που πρέπει να εφαρμοστούν κατά την εφαρμογή της.

Προβλέπεται η έκδοση των εξής αποφάσεων:

-Άρθρο 5 παρ. 3: Με απόφαση του Υπουργού Υγείας οι κατασκευαστές και οι εισαγωγείς προϊόντων πραγματοποιούν μελέτες, προκειμένου να εκτιμηθούν οι επιπτώσεις συστατικών στην υγεία, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, την τοξικότητα και την εθιστικότητά τους.

-Άρθρο 6 παρ. 4: Οι κατασκευαστές ή εισαγωγείς συντάσσουν έκθεση για τα αποτελέσματα αυτών των μελετών. Η εν λόγω έκθεση συμπεριλαμβάνει συνοπτική περιγραφή και συνολική επισκόπηση που συγκεντρώνει τη διαθέσιμη επιστημονική βιβλιογραφία για το εν λόγω πρόσθετο και συνοψίζει τα εσωτερικά δεδομένα για τις επιπτώσεις του προσθέτου. Οι κατασκευαστές ή εισαγωγείς υποβάλλουν τις εκθέσεις αυτές στο Υπουργείο Υγείας, όπως και στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το αργότερο 18 μήνες αφού το σχετικό πρόσθετο συμπεριλήφθηκε στον κατάλογο ιεράρχησης σύμφωνα με την παρ. 1. Το Υπουργείο Υγείας όπως και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορούν επίσης να ζητήσουν πρόσθετες πληροφορίες από τους κατασκευαστές ή τους εισαγωγείς για το σχετικό πρόσθετο. Αυτές οι πληροφορίες αποτελούν μέρος της έκθεσης. Το Υπουργείο Υγείας, με απόφαση του Υπουργού Υγείας, όπως και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μπορούν να ζητήσουν τη διεξαγωγή συγκριτικής ανάλυσης των εκθέσεων αυτών μέσω ανεξάρτητου επιστημονικού φορέα, ιδίως σε ό,τι αφορά την περιεκτικότητα, τη μεθοδολογία και τα συμπεράσματά τους. Οι ληφθείσες πληροφορίες βοηθούν το Υπουργείο Υγείας όπως και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη λήψη αποφάσεων βάσει του άρθρου 7 του παρόντος νόμου.

-Άρθρο 7 παρ. 2: Το Υπουργείο Υγείας, με απόφαση του Υπουργού Υγείας, μπορεί να εκκινεί διαδικασία διερεύνησης για το εάν ένα προϊόν καπνού εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρ. 1, ενημερώνοντας παράλληλα την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα λοιπά κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

-Άρθρο 17 παρ. 6 και 8: Απόφαση Υπουργού Υγείας για αδειοδότηση ή μη νέου καπνικού προϊόντος.

-Άρθρο 18 παρ. 9: Όσον αφορά τα ηλεκτρονικά τσιγάρα και τους περιέκτες επαναπλήρωσης που πληρούν τις απαιτήσεις του παρόντος άρθρου, όταν το Υπουργείο Υγείας διαπιστώνει ή έχει βάσιμους λόγους να πιστεύει ότι συγκεκριμένα ηλεκτρονικά τσιγάρα ή περιέκτες επαναπλήρωσης ή ένας τύπος ηλεκτρονικών τσιγάρων ή περιεκτών επαναπλήρωσης ενδέχεται να αποτελέσουν σοβαρό κίνδυνο για την ανθρώπινη υγεία, μπορεί, με απόφαση του Υπουργού Υγείας να απαγορευτεί προσωρινά η διάθεσή του στην αγορά.

-Άρθρο 22 παρ. 2: Με απόφαση του Υπουργού Υγείας μπορεί να θεσπίζονται περαιτέρω απαιτήσεις, εφαρμοστέες σε όλα τα προϊόντα τα οποία διατίθενται στην ελληνική αγορά, σχετικά με την τυποποίηση της συσκευασίας των προϊόντων καπνού, όταν αυτό δικαιολογείται για λόγους δημόσιας υγείας, λαμβανομένου υπόψη του υψηλού επιπέδου προστασίας της ανθρώπινης υγείας που επιτυγχάνεται μέσω των διατάξεων του παρόντος νόμου.

-Άρθρο 22 παρ. 3: Με απόφαση του Υπουργού Υγείας είναι δυνατό να απαγορεύεται, με συνεκτίμηση του υψηλού επιπέδου προστασίας της ανθρώπινης υγείας που επιτυγχάνεται μέσω των διατάξεων του παρόντος, μια ορισμένη κατηγορία προϊόντων καπνού ή συναφών προϊόντων, εφόσον η απαγόρευση δικαιολογείται από την ανάγκη προστασίας της δημόσιας υγείας.

-Άρθρο 24 παρ. 3: Σε περίπτωση μη τήρησης της υποχρέωσης κοινοποίησης των

άρθρων 5, 6 και 7 του παρόντος νόμου επιβάλλεται, με απόφαση του Υπουργού Υγείας, πρόστιμο 200 ευρώ ανά προϊόν. Σε περίπτωση ελλιπούς κοινοποίησης κατά παράβαση των άρθρων 5, 6 και 7 του παρόντος νόμου επιβάλλεται, με απόφαση του Υπουργού Υγείας, πρόστιμο 300 ευρώ ανά προϊόν και σε περίπτωση ψευδούς κοινοποίησης κατά παράβαση των άρθρων 5, 6 και 7 του παρόντος νόμου επιβάλλεται, με απόφαση του Υπουργού Υγείας, πρόστιμο 400 ευρώ ανά προϊόν. Με Κοινή Υπουργική Απόφαση των Υπουργών Υγείας και Οικονομικών τα ποσά των αμωτέρω προστίμων είναι δυνατόν να αναπροσαρμόζονται. Τα εν λόγω πρόστιμα εισπράττονται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε. ν.δ 354/1974- Α' 90) και κατανέμονται εξολοκλήρου στον.Φ.210-ΚΑΕ 5117 του Υπουργείου Υγείας «Πίστωση υπό κατανομή για την αντιμετώπιση δαπανών υγείας από το έσοδο (μέρος) που προκύπτει από την αύξηση φόρου καπνοβιομηχανικών προϊόντων (άρθρο 13 ν.1802/88 και άρθρο 2 ν.2187/94» για την υλοποίηση προγραμμάτων δημόσιας υγείας και δη προγραμμάτων διαχείρισης της χρήσης προϊόντων καπνού και άλλων συναφών προϊόντων και εν γένει των εξαρτήσεων. Ο Υπουργός Υγείας, σε περίπτωση παράβασης των διατάξεων του παρόντος, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και τη βαρύτητα της παράβασης, καθώς και τις συνέπειες της στη δημόσια υγεία, μπορεί να δημοσιοποιεί, δια των έντυπων και ηλεκτρονικών μέσων ενημέρωσης και του διαδικτύου ή με οποιοδήποτε άλλο πρόσφορο τρόπο, τις τυχόν κυρώσεις που επιβάλλονται.

-Άρθρο 24 παρ. 4: Σε περίπτωση παράβασης των υποχρεώσεων των άρθρων 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 παρ. 1, 2 και 11, 18 παρ. 1 έως 6 και 21 του παρόντος νόμου επιβάλλονται, με απόφαση του Υπουργού Υγείας, τα πρόστιμα που προβλέπονται στο άρθρου 3 παρ. 1 περ. Δ' της υπ' αριθμόν Γ.Π. οικ. 104720/2010 απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Προστασίας του Πολίτη, Πολιτισμού και Τουρισμού (Β 1315).

3. Συνέπειες στην οικονομία

3.1. Αναλυτική αναφορά σε κατηγορίες επιχειρήσεων που αφορά η αξιολογούμενη ρύθμιση

Η προτεινόμενη ρύθμιση επηρεάζει τους κατασκευαστές και εισαγωγείς προϊόντων καπνού σε ένα πλαίσιο προστασίας της δημόσιας υγείας.

3.2. Αναλυτική αναφορά στην επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στη δομή της αγοράς.

Επιτυγχάνεται η ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς με θέσπιση κανόνων για ορισμένες πτυχές της κατασκευής, παρουσίας και πώλησης προϊόντων καπνού και άλλων συναφών προϊόντων και για τις διασυνοριακές εξ αποστάσεως πωλήσεις ηλεκτρονικού τσιγάρου.

3.3. Αναλυτική αναφορά στην επίδραση της προτεινόμενης ρύθμισης στις λειτουργίες της παραγωγής και του μάρκετινγκ των επιχειρήσεων

Το παρόν σχέδιο νόμου θεσπίζει προδιαγραφές για:

Α) τα συστατικά και τις εκπομπές των προϊόντων καπνού και τις συναφείς

υποχρεώσεις κοινοποιήσεων, συμπεριλαμβανομένων των μέγιστων επιπέδων εκπομπών σε πίσσα, νικοτίνη και μονοξείδιο του άνθρακα,

Β) ορισμένες πτυχές της επισήμανσης και της συσκευασίας των προϊόντων καπνού, συμπεριλαμβανομένων των προειδοποιήσεων για την υγεία που πρέπει να αναγράφονται στις μονάδες συσκευασίας των προϊόντων καπνού και σε κάθε εξωτερική συσκευασία,

Γ) την απαγόρευση διάθεσης στην αγορά του καπνού που λαμβάνεται από το στόμα,

Δ) την απαγόρευση διασυνοριακών πωλήσεων ηλεκτρονικών τσιγάρων και περιεκτών επαναπλήρωσης από το εξωτερικό προς την Ελλάδα.

Ε) την υποχρέωση υποβολής κοινοποίησης των νέων προϊόντων καπνού,

ΣΤ) τη διάθεση στην αγορά και την επισήμανση ορισμένων προϊόντων συναφών με τα προϊόντα καπνού, συγκεκριμένα των ηλεκτρονικών τσιγάρων και των περιεκτών επαναπλήρωσης και των φυτικών προϊόντων για κάπνισμα.

3.4. Αναλυτική αναφορά και αιτιολόγηση της επίδρασης της αξιολογούμενης ρύθμισης στην ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων

Με το παρόν σχέδιο νόμου θεσπίζονται αναπροσαρμογές και συμμόρφωση σε προδιαγραφές των παραγόμενων προϊόντων με υπέρτατο στόχο κυρίως την προστασία της υγείας του πληθυσμού της χώρας και τη διάθεσή και χρήση/κατανάλωση αυτών των προϊόντων.

Επιπροσθέτως, επιτρέπεται, στο πλαίσιο της καινοτομίας, η κυκλοφορία νέων προϊόντων καπνού σε ένα πλαίσιο οργανωμένης διαδικασίας αδειοδότησης.

Πέραν των ανωτέρω, προς ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων έχουν απαγορευθεί οι διασυνοριακές εξ αποστάσεως πωλήσεις ηλεκτρονικών τσιγάρων και περιεκτών επαναπλήρωσης από το εξωτερικό προς την Ελλάδα. Ωστόσο, επιτρέπονται οι διασυνοριακές εξ αποστάσεως πωλήσεις ηλεκτρονικών τσιγάρων και περιεκτών επαναπλήρωσης από την Ελλάδα προς το εξωτερικό, υπό την προϋπόθεση ότι τα κράτη μέλη, στην αγορά των οποίων θα διατεθούν τα προϊόντα αυτά, δεν έχουν απαγορεύσει τις εν λόγω διασυνοριακές πωλήσεις.

3.5. Προσδιορισμός του διοικητικού βάρους των επιχειρήσεων που προκαλεί ή αφαιρεί η προτεινόμενη ρύθμιση, εφαρμόζοντας το «τυποποιημένο μοντέλο κόστους»

Στο πλαίσιο της τυπολογίας διοικητικών υποχρεώσεων και των ειδών διοικητικής επιβάρυνσης, με το παρόν σχέδιο νόμου θεσπίζονται για τους κατασκευαστές και εισαγωγείς προϊόντων καπνού υποχρεώσεις π.χ. κοινοποιήσεων, υποβολής εκθέσεων, σήμανσης πληροφοριών, αίτησης συγκεκριμένης άδειας και επιθεωρήσεων και κλπ.

Επισημαίνεται, όμως ότι τα προϊόντα καπνού δεν είναι συνήθη εμπορεύματα και ενέχουν ιδιαίτερα επιβλαβείς συνέπειες στην ανθρώπινη υγεία.

3.5. Αναλυτικός προσδιορισμός των οφελών ή της επιβάρυνσης του κρατικού προϋπολογισμού που αναμένεται να προκληθούν από την εξεταζόμενη ρύθμιση.

Από τις διατάξεις του παρόντος σχεδίου νόμου δεν προκύπτει δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

Τα αναλογικά τέλη που επιβάλλονται στους κατασκευαστές ή/και εισαγωγείς των αναφερόμενων προϊόντων καθώς και οι αντίστοιχες

κυρώσεις από τη παράβαση των διατάξεων του παρόντος σχεδίου νόμου, προκειμένου να επιτευχθεί ένα υψηλό επίπεδο προστασίας της δημόσιας υγείας, συνηγορούν στην μη επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού.

3.7. Αναλυτικός προσδιορισμός των τυχόν συνεπειών της προτεινόμενης ρύθμισης στην εθνική οικονομία

Αναμένεται να υπάρξουν θετικά αποτελέσματα από την προτεινόμενη ρύθμιση στην εθνική οικονομία, όπως π.χ. μείωση της φαρμακευτικής δαπάνης, των ημερών ασθένειας ή/και συνεχιζόμενων αδειών των Ελλήνων εργαζομένων καθώς και μείωση του ποσοστού ανεργίας.

Επίσης, προς ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων έχουν απαγορευθεί οι διασυνοριακές εξ αποστάσεως πωλήσεις ηλεκτρονικών τσιγάρων και περιεκτών επαναπλήρωσης από το εξωτερικό προς την Ελλάδα. Ωστόσο, επιτρέπονται οι διασυνοριακές εξ αποστάσεως πωλήσεις ηλεκτρονικών τσιγάρων και περιεκτών επαναπλήρωσης από την Ελλάδα προς το εξωτερικό, υπό την προϋπόθεση ότι τα κράτη μέλη, στην αγορά των οποίων θα διατεθούν τα προϊόντα αυτά, δεν έχουν απαγορεύσει τις εν λόγω διασυνοριακές πωλήσεις.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και τους πολίτες

Το κάπνισμα έχει χαρακτηριστεί από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας ως η μεγαλύτερη επιδημία όλων των εποχών και η διεθνής κοινότητα λαμβάνει δράση για την αντιμετώπιση του προβλήματος.

Το κάπνισμα είναι επιβαρυντικός παράγοντας για την υγεία και έχει ενοχοποιηθεί για διάφορες ασθένειες.

Σύμφωνα με την πανελλαδική έρευνα υγείας Hellas Health VI, που διεξήχθη από το Ινστιτούτο Κοινωνικής και Προληπτικής Ιατρικής σε συνεργασία με το Κέντρο Μελετών Υπηρεσιών Υγείας της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ, , κακές συνήθειες, κακή διατροφή, κάπνισμα και αποχή από την άσκηση καθώς και η ελλιπής πρόσβαση σε θεραπείες και υπηρεσίες υγείας περιγράφουν τον Έλληνα του 2015. Η ως άνω έρευνα πραγματοποιήθηκε σε αντιπροσωπευτικό δείγμα 1.001 ατόμων ηλικίας άνω των 18 ετών τον Απρίλιο του 2015 από την Metron Analysis.

Εξαιρετικά υψηλό, παρά τη μείωση των τελευταίων ετών, εξακολουθεί να παραμένει το ποσοστό των καπνιστών στην Ελλάδα (37%) με 40% στους άνδρες και 34% στις γυναίκες. Σύμφωνα με τα ευρήματα, οι Έλληνες είναι καπνιστές, αγύμναστοι και υπέρβαροι.

Σύμφωνα με τον Πρόεδρο της Ελληνικής Καρδιολογικής Εταιρείας κ.Στέφανο Φούσσα, σε φονιά των σύγχρονων δυτικών κοινωνιών έχει εξελιχθεί τα τελευταία 15 χρόνια το οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου καθώς και τα καρδιολογικά προβλήματα σκοτώνουν κάθε χρόνο περισσότερα άτομα από όλες τις μορφές καρκίνου και τα τροχαία μαζί. Σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία στην Ελλάδα το οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου σκοτώνει περίπου 6.000 άτομα το χρόνο. Η διακοπή του καπνίσματος αποτελεί ισχυρό όπλο στη φαρέτρα του κάθε ανθρώπου απέναντι στα καρδιοαγγειακά νοσήματα. Η φροντίδα, δηλαδή, των παραγόντων που επηρεάζουν την υγεία είναι ιδιαίτερως σημαντική.

Επιπροσθέτως, το εθιστικό κάπνισμα αποτελεί την κύρια αιτία πρόωμης αλλά αποτρέψιμης θνησιμότητας στον ανεπτυγμένο κόσμο. Σύμφωνα με το Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ΚΕΕΛΠΝΟ), το κάπνισμα αυξάνει τη συχνότητα εμφάνισης νοσημάτων (π.χ. στεφανιαία νόσος, καρκίνος, χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια, αγγειακές παθήσεις εγκεφάλου, εμβρυικές επιπτώσεις κατά την κύηση) καθώς και τη θνησιμότητα από τα νοσήματα αυτά. Ο καπνιστής είναι ασθενής που χρειάζεται συχνή ιατρική παρέμβαση. Ο συνδυασμός του καπνίσματος με ασθένειες και αναπηρίες μειώνει την ποιότητα

ζωής και επιφέρει υψηλό κοινωνικό κόστος, συμπεριλαμβανομένου του κόστους της ιατρικής περίθαλψης και της μείωσης της οικονομικής παραγωγικότητας.

Σύμφωνα με το Δελτίο Τύπου της 29 Φεβρουαρίου 2016 της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής με θέμα «Έρευνα Υγείας : Έτος 2014», 3 στους 10 (27,3%) ηλικίας 15 ετών και άνω καπνίζουν καθημερινά και 1 στους 20 (5,2%) καπνίζει περιστασιακά. Το προϊόν καπνού που κυρίως καταναλώνεται από το 98,4% του πληθυσμού ηλικίας 15 ετών και άνω που καπνίζει καθημερινά είναι τα τσιγάρα (από πακέτο ή στριφτά).

Αναφέρουμε ότι 4 στους 10 (42,5%) ξεκίνησαν το κάπνισμα σε ηλικία 15-18 ετών και 4 στους 10 (39,0%) σε ηλικία 19-25 ετών-εύρημα που υποδηλώνει την ανάγκη προστασίας των νέων από την εξάρτηση από τον καπνό. Επισημαίνεται ότι η εν λόγω έρευνα είναι δειγματοληπτική και διενεργήθηκε σε αρχικό δείγμα 9.936 νοικοκυριών στη Βόρεια Ελλάδα, Κεντρική Ελλάδα, Αττική και στα νησιά του Αιγαίου και την Κρήτη. Αποτελεί μέρος του Ευρωπαϊκού Προγράμματος European Health Interview, στο οποίο συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρόκειται για έρευνα που διενεργείται κάθε πέντε (5) έτη και διενεργήθηκε για πρώτη φορά το 2009. Βασικός στόχος της έρευνας είναι η μελέτη και παροχή, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, αναλυτικών πληροφοριών για την κατάσταση υγείας του πληθυσμού, τους παράγοντες που την επηρεάζουν και τη χρήση των υπηρεσιών υγείας.

Σε ότι αφορά το ηλεκτρονικό τσιγάρο, υπάρχουν στοιχεία που δείχνουν ερεθισμό των πνευμόνων, μείωση της αναπνευστικής λειτουργίας και αύξηση των δεικτών φλεγμονής μετά το άτμισμα. Δεν υπάρχουν επαρκή στοιχεία που να δείχνουν ότι το ηλεκτρονικό τσιγάρο αποτελεί καλό μέσο διακοπής του καπνίσματος. Αποτελεί ένα καινούργιο προϊόν καπνίσματος.

Άλλωστε, η χημική μορφή της νικοτίνης που διατίθεται σήμερα για αναγόμωση των περισσότερων ηλεκτρονικών τσιγάρων, παράγεται χωρίς φαρμακευτικό ή χημικό έλεγχο όσον αφορά την καθαρότητα και τη συγκέντρωση της στα υγρά αναπλήρωσης.

Καθώς ούτε η ίδια η επιστήμη έχει τελικώς καταλήξει στο αν το ηλεκτρονικό τσιγάρο αποτελεί μακροπρόθεσμα την πύλη εξόδου από το τσιγάρο ή την πόρτα προς το αιώνιο κάπνισμα, απαιτούνται μακροπρόθεσμες ερευνητικές προσπάθειες και συνάμα καθορισμένες σαφείς προδιαγραφές. Το ίδιο ισχύει και για τα νέα προϊόντα καπνού, όπου προβλέπεται μια οργανωμένη διαδικασία αδειοδότησης αυτών των προϊόντων.

Ως εκ των ανωτέρω, είναι απόλυτα σαφές ότι οι ρυθμίσεις του παρόντος σχεδίου νόμου είναι απολύτως αναγκαίες για την προστασία της υγείας του Έλληνα πολίτη.

Οι κατασκευαστές και οι εισαγωγείς προϊόντων καπνού και άλλων συναφών προϊόντων υποχρεούνται σε ενισχυμένες υποχρεώσεις κοινοποιήσεων αναφορικά με τη σύσταση αυτών με σεβασμό, όμως στην προστασία του εμπορικού απορρήτου καθώς οι ίδιοι δηλώνουν τις πληροφορίες που θεωρούν εμπιστευτικές.

Οι δηλώσεις-κοινοποιήσεις των κατασκευαστών και των εισαγωγέων κοινοποιούνται και σε ιστοτόπους των αρμοδίων αρχών για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος σχεδίου νόμου, προκειμένου ο κάθε πολίτης να έχει άμεση πρόσβαση σε πληροφορίες που σχετίζονται με την υγεία του και τον τρόπο ζωής και συμπεριφοράς.

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον.

Είναι αποδεδειγμένο ότι ένα περιβάλλον χωρίς καπνό και με έλεγχο των μεγίστων επιπέδου εκπομπών της πίσσας, του μονοξειδίου του άνθρακα και της νικοτίνης των τσιγάρων μειώνει κατά πολύ τους σχετικούς περιβαλλοντικούς κινδύνους.

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης.

Με τον καθορισμό των αρμοδίων αρχών και οργάνων ελέγχου των ρυθμίσεων του παρόντος σχεδίου νόμου καθώς και των κυρώσεων για την κάθε παράβαση θα αυξηθεί η λειτουργία και η αποδοτικότητα της Δημόσιας Διοίκησης αναφορικά με την ρύθμιση των αναφερόμενων σε αυτό θεμάτων.

7 Νομιμότητα

Το παρόν σχέδιο νόμου αποτελεί την ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ της Ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία 2012/9/ΕΕ της Επιτροπής, της 7^{ης} Μαρτίου 2012, για τροποποίηση του παραρτήματος Ι της οδηγίας 2001/37/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την παραγωγή, την παρουσίαση και την πώληση των προϊόντων καπνού» όπως έχει τροποποιηθεί με την Οδηγία 2014/39/ΕΕ της Επιτροπής, της 12^{ης} Μαρτίου 2014, για την τροποποίηση της οδηγίας 2012/9/ΕΕ όσον αφορά την ημερομηνία μεταφοράς της στο εθνικό δίκαιο και την προθεσμία για τη λήξη της μεταβατικής περιόδου και την Οδηγία 2015/1139 της Επιτροπής, της 13^{ης} Ιουλίου 2015, για την τροποποίηση της οδηγίας 2012/9/ΕΕ όσον αφορά την ημερομηνία μεταφοράς της στο εθνικό δίκαιο και την προθεσμία για τη λήξη της μεταβατικής περιόδου, την Οδηγία 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3^{ης} Απριλίου 2014 για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την κατασκευή, την παρουσίαση και την πώληση προϊόντων καπνού και συναφών προϊόντων και την κατάργηση της οδηγίας 2001/37/ΕΚ (αριθμ. L 127/1 της 29.4.2014), την κατ'εξουσιοδότηση Οδηγία 2014/109/ΕΕ για την τροποποίηση του παραρτήματος ΙΙ της οδηγίας 2014/40/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου με τη θέσπιση της βιβλιοθήκης των εικονογραφικών προειδοποιήσεων που πρέπει να χρησιμοποιούνται για τα προϊόντα καπνού καθώς και άλλες συναφείς διατάξεις»

Η αξιολογούμενη ρύθμιση είναι αναγκαία για την εφαρμογή της Σύμβασης Πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για τον έλεγχο του καπνού που κυρώθηκε στη χώρα μας με το ν.3420/2005 (ΦΕΚ 298/τ.Α'6-12-2005) με θέμα «Κύρωση της Σύμβασης Πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας για τον έλεγχο του καπνού».

8. Αρμοδιότητα

Συναρμόδια Υπουργεία για τον σχεδιασμό και την προώθηση της κύριας αξιολογούμενης ρύθμισης: 1.Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, καθώς απαιτείται η υποχρεωτική συνυπογραφή του εν λόγω Υπουργού για όλες τις κανονιστικές πράξεις με τις οποίες ενσωματώνονται Οδηγίες βάσει του ν.1338/1983 (άρθρα 1 έως 4) καθώς και για θέματα της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας αυτού

2.Υπουργείο Οικονομικών

3.Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Οργανικές μονάδες με τις οποίες υπήρξε συνεργασία κατά το στάδιο προετοιμασίας της εξεταζόμενης ρύθμισης :

1. Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας - Δ/ση Πολιτικής Ποιότητας για το Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού.

2. Γενικό Χημείο του Κράτους - Δ/ση Ενεργειακών

- Βιομηχανικών και Χημικών Προϊόντων για το Υπουργείο Οικονομικών
3. Δ/ση ΕΦΚ & ΦΠΑ – Τμήμα Φορολογίας αλκοολούχων
& Καπνικών Προϊόντων για το Υπουργείο Οικονομικών
4. Δ/ση Συστημάτων Καλλιέργειας - Τμήμα Βιομηχανικών
Φυτών για το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Υπηρεσίες και οργανικές μονάδες που τυχόν συνεργάζονται για την εφαρμογή της αξιολογούμενης ρύθμισης:

Αρμόδια Εθνική Αρχή για την εφαρμογή του παρόντος νόμου είναι το Υπουργείο Υγείας (Κεντρική Υπηρεσία, αρμόδια επί των εξαρτήσεων Δ/ση) σε συνεργασία με τις τυχόν κατά λόγο αρμοδιότητας λοιπές αρμόδιες αρχές, τη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, τη Διεύθυνση Ενεργειακών Βιομηχανικών και Χημικών Προϊόντων και τις περιφερειακές Χημικές Υπηρεσίες της Γενικής Διεύθυνσης του Γενικού Χημείου του Κράτους καθώς και τη Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης (ΕΦΚ) και τα Τελωνεία της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών.

Οι αρμόδιες Αρχές μεριμνούν για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, συντονίζουν και ελέγχουν τις δράσεις των οικείων εποπτευόμενων υπηρεσιών.

Αρμόδιες αρχές εποπτείας της αγοράς ορίζονται οι Υγειονομικές Υπηρεσίες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης Β' βαθμού, οι Υπηρεσίες Εμπορίου των Περιφερειακών Ενοτήτων της χώρας, τα τελωνεία και οι περιφερειακές Χημικές Υπηρεσίες του Γενικού Χημείου του Κράτους.

Οι αρχές εποπτείας της αγοράς διενεργούν ελέγχους, επιθεωρήσεις, δειγματοληψίες και εκτελούν προγράμματα ελέγχου στην αγορά, όποτε απαιτείται, για την αξιολόγηση της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος νόμου. Οι έλεγχοι, επιθεωρήσεις και δειγματοληψίες στην αγορά και στους χώρους παραγωγής, συσκευασίας, αποθήκευσης και διανομής διενεργούνται κατά περίπτωση και κατά λόγο αρμοδιότητας από τις ανωτέρω αρμόδιες αρχές εποπτείας της αγοράς, είτε μεμονωμένα είτε από μικτά κλιμάκια.

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

Άποψη της υπηρεσίας μας είναι ότι έχουν τηρηθεί οι νομοτεχνικοί κανόνες κατά την σύνταξη της προτεινόμενης ρύθμισης όπως αυτοί αναφέρονται στις σελίδες 19 και 20 των σχετικών οδηγιών για το υπόδειγμα σύνταξης έκθεσης ανάλυσης συνεπειών ρύθμισης όπως υπάρχει στην ιστοσελίδα της Γενικής Γραμματείας της Κυβέρνησης.

Η αρ. Αριθ. Υ1/Γ.Π. οικ. 266 (ΦΕΚ Β' 8/13-1-2003) «Παραγωγή, παρουσίαση και πώληση προϊόντων καπνού σε συμμόρφωση προς την οδηγία 2001/37/ΕΚ (ΕΕΛ 194/18.7.2001) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου» όπως ισχύει, θεσπίζει κανόνες για τα προϊόντα καπνού. Προκειμένου όμως, να αποτυπωθούν οι σχετικές επιστημονικές εξελίξεις, οι εξελίξεις στην αγορά και οι διεθνείς εξελίξεις χρειάζονται ουσιαστικές αλλαγές στην εν λόγω κοινή υπουργική απόφαση και επομένως θα πρέπει να καταργηθεί και να αντικατασταθεί από νέα με βάση τη νέα οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου, ήτοι την Οδηγία 2014/40/ΕΕ, η οποία ενσωματώνεται με το παρόν σχέδιο νόμου.

Η αρ. Υ1γ/Γ.Π.οικ.40097/2003 (ΦΕΚ Β' 540) «Καθορισμός διεξαγωγής αναλύσεων όλων των τσιγάρων που κυκλοφορούν στην Ελληνική Αγορά για τη μέτρηση της πίσσας, της νικοτίνης και του μονοξειδίου του άνθρακα» καταργείται καθώς ορίζονται νέες σχετικές διαδικασίες μέτρησης και

επαλήθευσης αυτών.

10. Διαφάνεια – Κοινωνική συμμετοχή

Το παρόν σχέδιο νόμου ετέθη σε δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση από Δευτέρα, 9-5-2016 και ώρα 14.00μ.μ έως την 12-5-2016 και ώρα 14.00μ.μ. Η συγκέντρωση και ταξινόμηση των κατατεθειμένων σχολίων παρουσιάζεται στην σχετική έκθεση επί της δημόσιας διαβούλευσης του παρόντος σχεδίου νόμου.

B. Αξιολόγηση άλλων διατάξεων

Το παρόν σχέδιο νόμου, στο πλαίσιο της εθνικής δικαιοδοσίας και για λόγους ενότητας του δικαίου, ρυθμίζει τους χώρους στους οποίους απαγορεύεται το κάπνισμα προϊόντων καπνού και η χρήση άλλων συναφών προϊόντων, όπως αυτά δηλώνονται, καθώς και διευθετεί θέματα σχετικά με τα σημεία πώλησης αυτών και την εγχώρια διαφήμιση με απώτερο στόχο την αποτροπή της προώθησης της κατανάλωσης καπνού και της σύγχυσης αναφορικά με τα προϊόντα αυτά.

Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου, οι αρχές εποπτείας της αγοράς καθώς και τα όργανα ελέγχου για την εφαρμογή των ως άνω διατάξεων, κατά την εκτέλεση του έργου τους και κατόπιν αιτήματος τους συνεπικουρούνται από τις κατά τόπους αστυνομικές και λοιπές αρχές, οι οποίες υποχρεούνται να ανταποκριθούν.

Διενεργούνται τακτικές, έκτακτες και αιφνιδιαστικές επιθεωρήσεις και δειγματοληψίες προκειμένου να διαπιστωθεί ο βαθμός συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις των διατάξεων του παρόντος νόμου.

Οι αρμόδιες αρχές και τα όργανα ελέγχου του παρόντος άρθρου συντάσσουν μηνιαίες εκθέσεις με αναλυτικά στοιχεία σχετικά με τα αποτελέσματα των ελέγχων και τη διαπίστωση παραβάσεων και τις αποστέλλουν με ευθύνη του Προϊστάμενου της υπηρεσίας, στην οποία υπάγονται τα ελεγκτικά όργανα που διαπίστωσαν την παράβαση στην αρμόδια επί των εξαρτήσεων Δ/ση του Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Υγείας καθώς στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Οικονομικών.

Πρέπει να ελέγχεται η εγχώρια διαφήμιση και προώθηση, η πώληση και η χρήση/κατανάλωση προϊόντων καπνού, νέων προϊόντων καπνού, ηλεκτρονικού τσιγάρου και περιεκτών επαναπλήρωσης, καθώς και φυτικών προϊόντων για κάπνισμα καθώς στόχος μας είναι να «θεραπευτούν» από το κάπνισμα αυτοί που ήδη καπνίζουν, ενώ οι μη καπνιστές να αποθαρρυνθούν να το ξεκινήσουν. Ορισμένοι επιστήμονες φοβούνται ότι το ηλεκτρονικό τσιγάρο μετατρέπεται σε μόδα στις μικρές ηλικίες και ότι το ηλεκτρονικό τσιγάρο συνδέεται στενά με το πιο βαρύ κάπνισμα. Είναι σημαντικό, λοιπόν, να παρακολουθηθεί αξιόπιστα και έγκυρα αν υπάρχει τάση προς άτμισμα στα παιδιά και ποιες είναι οι συνέπειες αυτής.

Οι στατιστικές δείχνουν ότι η πλήρης απαγόρευση της διαφήμισης οδηγεί σε μείωση του αριθμού των ανθρώπων που αρχίζουν ή συνεχίζουν το κάπνισμα καθώς και ότι η απαγόρευση της διαφήμισης των προϊόντων καπνού και των χορηγιών είναι από οικονομική άποψη ένας από τους πιο αποτελεσματικούς τρόπους για τη μείωση της ζήτησης καπνού και κατ' επέκταση για τον έλεγχο της αγοράς των προϊόντων καπνού.

Επίσης, κρίνεται σκόπιμο να θεσμοθετηθεί περιοριστική προσέγγιση στη διαφήμιση των ηλεκτρονικών τσιγάρων, καθώς μπορούν να εξελιχθούν σε μια πύλη για τη μετάβαση προς τον εθισμό στη νικοτίνη και τελικά στην παραδοσιακή κατανάλωση καπνού, καθώς μιμούνται και καθιστούν φυσιολογική την πράξη του καπνίσματος.

Σύμφωνα με έρευνα του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας που διεξήχθη

σε 192 χώρες, η έκθεση των μη καπνιστών στο παθητικό κάπνισμα προκαλεί 600.000 θανάτους ετησίως. Από αυτούς το 1/3 των θανάτων αυτών είναι παιδιά και ιδιαίτερα ευάλωτη κατηγορία είναι και οι γυναίκες που φαίνεται ότι σε μεγαλύτερο ποσοστό καπνίζουν παθητικά σε σχέση με τους άνδρες που θεωρούνται περισσότερο υπεύθυνοι για το ενεργητικό κάπνισμα με ετήσιο αριθμό θανάτων περίπου 281.000. Αξιοσημείωτο είναι ότι οι πιθανότητες για καρδιοπάθειες, πνευμονοπάθειες, καρκίνο διαφόρων μορφών αυξάνονται κατά 20% στους ανηλίκους. Άλλωστε, περισσότερες από 50 καρκινογόνες ουσίες έχουν ταυτοποιηθεί στον καπνό του τσιγάρου που απελευθερώνεται στον αέρα.

Εκτός από το προοίμιο του Καταστατικού του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας που δηλώνεται ότι η απόλαυση του υψηλότερου δυνατού επιπέδου υγείας είναι ένα από τα θεμελιώδη δικαιώματα κάθε ανθρώπου χωρίς διάκριση λόγω φυλής, θρησκείας, πολιτικών πεποιθήσεων, νομικών ή κοινωνικών συνθηκών και την Σύμβαση Πλαίσιο του Π.Ο.Υ. για τον Έλεγχο του καπνού, αναφέρουμε τις εξής διεθνείς συμβάσεις σχετικά με το παθητικό κάπνισμα:

Σύμφωνα με το άρθρο 168 παρ. 5 ΣΛΕΕ:

«Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία και μετά από διαβούλευση με την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, και την Επιτροπή των Περιφερειών, μπορούν επίσης να θεσπίζουν μέτρα ενθάρρυνσης της προστασίας και της βελτίωσης της υγείας του ανθρώπου, και ιδίως για την καταπολέμηση των σοβαρών ασθενειών με διασυννοριακή διάσταση, την επαγρύπνηση κατά σοβαρών διασυννοριακών απειλών κατά της υγείας, την κήρυξη συναγερμού σε παρόμοιες περιπτώσεις και την καταπολέμησή τους, καθώς και μέτρα που έχουν ως άμεσο στόχο τους την προστασία της δημόσιας υγείας από το κάπνισμα και την κατάχρηση οινόπνευματων, αποκλειόμενης οιασδήποτε εναρμόνισης των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών.»

Επίσης, στο Μέρος II άρθρο 3 του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη κατοχυρώνεται το δικαίωμα για ασφαλείς και υγιεινές συνθήκες εργασίας.

Στο άρθρο 3 της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου κατοχυρώνεται το δικαίωμα στη ζωή και στο άρθρο 25 κατοχυρώνεται το δικαίωμα για ασφαλείς και υγιεινές συνθήκες εργασίας.

Στο άρθρο 6 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα προβλέπεται ότι το δικαίωμα στη ζωή είναι εγγενές στον άνθρωπο και ότι πρέπει να προστατεύεται από το νόμο.

Με το Διεθνές Σύμφωνο για τα Οικονομικά, Κοινωνικά και Πολιτιστικά Δικαιώματα κατοχυρώνεται το δικαίωμα εξασφάλισης ασφαλών και υγιεινών συνθηκών εργασίας.

Με τη Συνθήκη για την εξάλειψη των Διακρίσεων κατά των Γυναικών κατοχυρώνεται το δικαίωμα για την προστασία της υγείας και την ασφάλεια των συνθηκών εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της διασφάλισης της λειτουργίας της αναπαραγωγής.

Με τη Συνθήκη για τα Δικαιώματα του Παιδιού κατοχυρώνεται το δικαίωμα του παιδιού να απολαμβάνει το υψηλότερο δυνατό επίπεδο υγείας.

Εν κατακλείδι επισημαίνεται ότι το παθητικό κάπνισμα είναι μια μορφή βίας παγκόσμιας εμβέλειας και έχει θεσμοθετηθεί ένα ισχυρό νομοθετικό πλαίσιο που αφορά το παθητικό κάπνισμα υπό το πρίσμα των ανθρώπινων δικαιωμάτων. Η εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας είναι γενικά ανεπαρκής

και υπάρχει πραγματική και επιτακτική ανάγκη να αναγνωριστεί το παθητικό κάπνισμα ως ζήτημα παραβίασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στους τομείς Υγείας, Εργασίας και Προστασίας των Γυναικών και του Παιδιού. Σε ότι αφορά το παθητικό κάπνισμα ηλεκτρονικού τσιγάρου και των νέων προϊόντων καπνού πρέπει να τονισθεί ότι καμία ουσία δεν είναι «αθώα».